

Erklæring om investeringsbeslutningers
vigtigste negative indvirkninger på
bæredygtighedsfaktorer

LÆGERNES
PENSION & BANK

Sammenfatning

Lægernes Pension (LEI-kode: 529900ADCMS97AZYR34) tager hensyn til de væsentligste negative indvirkninger af sine investeringsbeslutninger på bæredygtighedsfaktorer. Denne erklæring er den konsoliderede erklæring om de væsentligste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer fra Lægernes Pension og dennes datterselskaber, dvs. de selskaber, som fremgår under note 21 "Kapitalandele i tilknyttede virksomheder" i årsrapporten 2022 for Lægernes Pension. De vigtigste datterselskaber i relation til nærværende erklæring er Lægernes Bank A/S og investeringsforeningen Lægernes Invest.

Koncernens politikker for bæredygtighed tager afsæt i moderselskabets politik for bæredygtighed, som inkluderer politikker for hhv. identifikation og prioritering af investeringsbeslutningers vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer, god ledelsespraksis, aktivt ejerskab og integration af bæredygtighedsrisici. Erklæringen refererer derfor til Lægernes Pensions politik for bæredygtighed.

Denne erklæring om de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer omfatter referenceperioden fra den 1. januar til den 31. december 2022.

Data for investeringer i investeringsmodtagende virksomheder omfatter følgende aktivklasser:

- Børsnoterede aktier.
- Børsnoterede virksomhedsobligationer.

For begge aktivklasser er erklæringen baseret på børsnoterede værdipapirer udstedt af virksomheder, herunder udstedelsestyper såsom depotbeviser (ADR/GDR), præferenceaktier, konvertible obligationer og dækkede obligationer. Erklæringen anvender for disse data fra MSCI.

Data for investeringer i stater og supranationale organisationer omfatter følgende aktivklasser:

- Statsobligationer.

For aktivklassen anvendes data fra MSCI.

Data for investeringer i fast ejendom omfatter følgende aktivklasser:

- Investeringer i danske ejendomme.

For aktivklassen anvendes data indsamlet fra forvaltere.

I erklæringen indgår der ikke data for øvrige unoterede investeringer. Data for unoterede investeringer ventes helt eller delvist at kunne indgå i erklæringen for regnskabsåret 2023. Data for afledte finansielle instrumenter og realkreditobligationer ventes at indgå i erklæringen for regnskabsåret 2023.

Sammenfatning af de vigtigste negative indvirkninger

Lægernes Pension har foreløbigt integreret 10 ud af de 18 obligatoriske indikatorer med relevans for de aktivklasser koncernen er investeret i. Disse er prioriteret i henhold til hensyn skitseret i politik for bæredygtighed. Det gælder udvalgte indikatorer under følgende bæredygtighedsfaktorer:

- "Drivhusgasemissioner" og "Sociale og personalemæssige spørgsmål" for investeringer i investeringsmodtagende virksomheder.
 - "Miljømæssige" og "Sociale" for investeringer i statsobligationer.
-

-
- "Energieffektivitet" for investeringer i fast ejendom.

For øvrige obligatoriske indikatorer afventer Lægernes Pension yderligere datamodenhed med henblik på en vurdering af om og hvordan indikatorerne kan integreres i investeringspolitikken. For visse indikatorer, som foreløbigt ikke er prioriteret, vil der desuden være afledte effekter fra prioriterede indikatorer. Det gælder eksempelvis for energi-relaterede indikatorer under "Drivhusgasemissioner".

Der er udvalgt fire frivillige indikatorer, som afspejler prioriteringerne i politik for bæredygtighed. Fokus er derfor på indikatorer under bæredygtighedsfaktorerne "Emissioner", "Drivhusgasemissioner", "Grønne værdipapirer" og "Forvaltningsskik".

Summary

The Medical Doctors' Pension Fund (LEI-kode: 529900ADCRMS97AZYR34) (hereafter Lægernes Pension) considers principal adverse impacts of its investment decisions on sustainability factors. The present statement is the consolidated statement on principal adverse impacts on sustainability factors of Lægernes Pension and its subsidiaries.

This statement on principal adverse impacts on sustainability factors covers the reference period from 1 January to 31 December 2022.

Data on indicators applicable to investments in investee companies covers the following asset classes:

- Listed equity.
- Listed corporate bonds.

Data for both asset classes is sourced from MSCI.

Data on indicators applicable to investments in sovereigns and supranationals covers the following asset classes:

- Sovereign bonds.

Data is sourced from MSCI.

Data on indicators applicable to investments in real estate assets covers the following asset classes:

- Real estate located in Denmark.

Data is sourced from asset managers.

This statement on principal adverse impacts on sustainability factors does not include investments in other non-listed asset classes. Data on non-listed assets is expected to be wholly or partially included in the statement covering the the financial year 2023. Data on derivatives and mortgage bonds is expected to be included in the statement covering the the financial year 2023.

Summary of the principal adverse impacts

Lægernes Pensions sustainability policy lists a set of considerations for integrating sustainability factors. The mandatory adverse sustainability indicators have been prioritized accordingly and covers 10 indicators related to the following sustainability factors:

- "Greenhouse gas emissions" and "Social and employee matters" for investments in investee companies.
- "Environmental" and "Social" for investments in sovereign bonds.
- "Energy efficiency" for investments in real estate assets.

Lægernes Pension will decide on the integration of the residual mandatory adverse sustainability indicators when the quality and coverage of data has been further improved. Of these indicators some will be impacted by indicators already integrated into the investment policy. This specifically applies to energy-related indicators listed under "Greenhouse gas emissions".

Lægernes Pension has selected four additional adverse sustainability indicators all reflecting the considerations for integrating sustainability factors described in the sustainability policy. The selected indicators therefore relates to the following sustainability factors; "Emissions", "Greenhouse gas emissions" og "Green Securities" and "Governance".

Skema 1

Indikatorer for investeringer i investeringsmodtagende virksomheder

Indikator for negativ indvirkning på bæredygtighed	Parameter	Indvirkning år 2022	Indvirkning år 2021	Forklaring	Trufne foranstaltninger og planlagte foranstaltninger og mål fastsat for den næste referencerperiode
--	-----------	---------------------	---------------------	------------	--

KLIMARELATEREDE OG ANDRE MILJØRELATEREDE INDIKATORER

Drivhusgasemissioner	1. Drivhusgasemissioner	Anvendelsesområde 1-drivhusgasemissioner	226.201 ton	N/A	N/A	Indikatorerne påvirkes af følgende foranstaltninger: <ul style="list-style-type: none">• CO₂-restriktioner i aktiebenchmark.• CO₂-målsætninger for børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer.
		Anvendelsesområde 2-drivhusgasemissioner	60.776 ton	N/A	N/A	

						<ul style="list-style-type: none"> Eksklusionskriterier for fossil energi. <p>Sidstnævnte er strammet i 2022 og endeligt implementeret i 1. kvartal 2023.</p> <p>CO₂-restriktioner i udvalgte forvaltaftaler ventes implementeret i næste referenceperiode.</p>
	Anvendelsesområde 3-drivhusgasemissioner		1.615.136 ton	N/A	N/A	Indikatoren indgår i CO ₂ -restriktioner i aktiebenchmarket. Et tilsvarende benchmark ventes implementeret for børsnoterede virksomhedsobligationer i næste referenceperiode. Udviklingen i indikatoren overvåges grundet usikkerheder om data.
	Drivhusgasemissioner i alt		1.902.113 ton	N/A	N/A	Indikatoren påvirkes af øvrige foranstaltninger angivet under "Drivhusgasemissioner".
2.	CO ₂ -aftryk	CO ₂ -aftryk	318,84 ton/mio. EUR	N/A	N/A	Indikatoren påvirkes af øvrige foranstaltninger angivet under "Drivhusgasemissioner".
3.	Investeringsmodtagende virksomheders drivhusgasemissionsintensitet	Investeringsmodtagende virksomheders drivhusgasemissionsintensitet	639,19 ton/mio. EUR	N/A	N/A	Indikatoren påvirkes af øvrige foranstaltninger angivet under "Drivhusgasemissioner".
4.	Eksponering for virksomheder, der er	Andel af investeringer i virksomheder, der er aktive i sektoren for fossile brændstoffer	4,9%	N/A	N/A	Indikatorerne påvirkes af følgende foranstaltninger:

	aktive i sektoren for fossile brændstoffer					<ul style="list-style-type: none"> • CO₂-restriktioner i aktiebenchmark. • Bæredygtighedsintegration i virksomhedsobligationsbenchmark. • Eksklusionskriterier for fossil energi. <p>Sidstnævnte er strammet i 2022 og endeligt implementeret i 1. kvartal 2023.</p>
	5. Andel af forbrug og produktion af ikkevedvarende energi	Andel af investeringsmodtagende virksomheders forbrug af ikkevedvarende energi og produktion af ikkevedvarende energikilder i forhold til vedvarende energikilder udtrykt i procent af de samlede energikilder	73,5%	N/A	N/A	Lægernes Pension afventer øget datamodenhed med henblik på stillingtagen til om og hvordan indikatoren kan integreres i investeringspolitikken.
	6. Energiforbrugsintensitet pr. sektor med stor indvirkning på klimaet	Energiforbrug i GWh pr. mio. EUR i indtægter for investeringsmodtagende virksomheder pr. sektor ¹ med stor indvirkning på klimaet	A: 0,89 B: 1,25 C: 1,51 D: 6,12 E: 1,06 F: 0,07 G: 0,10 H: 1,18 L: 0,22	N/A	N/A	Lægernes Pension afventer øget datamodenhed med henblik på stillingtagen til om og hvordan indikatoren kan integreres i investeringspolitikken.
Biodiversitet	7. Aktiviteter, der påvirker biodiversitetsfølsomme områder negativt	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med anlæg/aktiviteter i eller tæt på	0,07%	N/A	N/A	Lægernes Pension afventer øget datamodenhed med henblik på stillingtagen til om og hvordan indikatoren

¹ Følgende sektorer: A: Landbrug, skov og fiskeri, B: Råstofudvinding, C: Industri, D: El, gas og varmforsyning, E: Vandforsyning, F: Bygge og anlæg, G: Engroshandel og detailhandel; reparation af motorkøretøjer og motorcykler, H: Transport og godshåndtering, I: Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed, J: Information og kommunikation, K: Pengeinstitut- og finansvirksomhed, forsikring, L: Fast ejendom.

		biodiversitetsfølsomme områder, hvis disse investeringsmodtagende virksomheders aktiviteter har en negativ indvirkning på disse områder				kan integreres i investeringspolitikken.
Vand	8. Udledning til vand	Ton udledning til vand, der genereres af de virksomheder, der investeres i, pr. mio. EUR investeret, udtrykt som et vægtet gennemsnit	3,68 ton/mio. EUR	N/A	N/A	Lægernes Pension forventer øget datamodenhed med henblik på stillingtagen til om og hvordan indikatoren kan integreres i investeringspolitikken.
Affald	9. Andel af farligt affald og radioaktivt affald	Ton farligt affald og radioaktivt affald, der genereres af de virksomheder, der investeres i, pr. mio. EUR investeret, udtrykt som et vægtet gennemsnit	0,6 ton/mio. EUR	N/A	N/A	Lægernes Pension forventer øget datamodenhed med henblik på stillingtagen til om og hvordan indikatoren kan integreres i investeringspolitikken.

**INDIKATORER VEDRØRENDE SOCIALE OG PERSONALEMÆSSIGE SPØRGSMÅL
SAMT RESPEKT FOR MENNESKERETTIGHEDERNE OG BEKÆMPELSE AF KORRUPTION OG BESTIKKELSE**

Sociale og personalemæssige spørgsmål	10. Overtrædelser af FN's Global Compact-principper og Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udviklings (OECD's) retningslinjer for multinationale virksomheder	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der har været involveret i overtrædelser af FN's Global Compact-principper eller OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder	0,02%	N/A	N/A	<p>Investeringen kan henføres til obligationer udstedt af Petroleos del Peru, som blev frasolgt henover årsskiftet grundet større tilpasninger af eksklusionskriterier i bæredygtighedspolitikken.</p> <p>Indikatoren påvirkes af de anvendte eksklusionskriterier for normbrud, hvorefter selskaber, som overtræder de nævnte retningslinjer, ekskluderes fra investeringsuniverset.</p>
---------------------------------------	--	--	-------	-----	-----	---

						<p>Eksklusioner beror på MSCI's metode for vurdering af overtrædelser.</p> <p>Tilsvarende eksklusionskriterier indgår desuden i aktie- og virksomhedsobligationsbenchmarks. For sidstnævnte anvendes anden metode end MSCI's.</p>
11. Mangel på processer og overholdelsesmekanismer til overvågning af overholdelsen af FN's Global Compact-principper og OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder uden politikker for overvågning af overholdelsen af FN's Global Compact-principper eller OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder eller mekanismer til behandling af klager med henblik på at imødegå overtrædelser af FN's Global Compact-principper eller OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder	47,10%	N/A	N/A	Lægernes Pension forventer øget datamodenhed med henblik på stillingtagen til om og hvordan indikatoren kan integreres i investeringspolitikken.	
12. Ukorrigeret lønforskel mellem kønnene	Gennemsnitlig ukorrigeret lønforskel mellem kønnene i de investeringsmodtagende virksomheder	13,3%	N/A	N/A	Lægernes Pension forventer øget datamodenhed med henblik på stillingtagen til om og hvordan indikatoren kan integreres i investeringspolitikken.	
13. Kønsdiversitet i bestyrelsen	Forhold i gennemsnit mellem kvindelige og mandlige bestyrelsesmedlemmer i de investeringsmodtagende virksomheder, udtrykt i procent af alle bestyrelsesmedlemmer	34,34%	N/A	N/A	Stemmepolitikken betyder at Lægernes Pension, som udgangspunktet stemmer imod forpersonen for nomineringsudvalget, hvis	

						<p>ikke bestyrelsen består af minimum ét bestyrelsesmedlem af den underrepræsenterede kønsidentitet. For stemmeafgivning i visse geografier anvendes skærpede krav.</p> <p>Lægernes Pension forventer desuden øget datamodenhed med henblik på stillingtagen til om og hvordan indikatoren kan integreres i investeringspolitikken.</p>
	14. Eksponering for kontroversielle våben (personelminer, klyngeamunition, kemiske våben og biologiske våben)	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der er involveret i fremstilling eller salg af kontroversielle våben	0,0%	N/A	N/A	<p>Indikatoren påvirkes af de anvendte eksklusionskriterier for selskabers involvering i de nævnte våbentyper.</p> <p>Eksklusioner beror på MSCI's metode for vurdering af selskabers involvering.</p>

Indikatorer for investeringer i stater og supranationale organisationer

Indikator for negativ indvirkning på bæredygtighed	Parameter	Indvirkning år 2022	Indvirkning år 2021	Forklaring		
Miljømæssige	15. Drivhusgasintensitet	Investeringsmodtagende landes drivhusgasemissionsintensitet	661,34 ton/mio. EUR	N/A	N/A	<p>Trufne foranstaltninger og planlagte foranstaltninger og mål fastsat for den næste referencerperiode.</p> <p>Indikatoren påvirkes af bæredygtighedskriterier, som anvendes for dele af investeringerne i statsobligationer fra emerging markets lande.</p>

						<p>Statsobligationsporteføljen har en overvægt af investeringer i emerging markets lande som i henhold til opgørelsesmetoden fra MSCI har en væsentlig højere drivhusgasintensitet end porteføljens øvrige eksponering.</p> <p>Lægernes Pension overvejer mulighederne for at introducere CO₂-restriktioner i udvalgte forvalfteraftaler, og afventer desuden nærmere retningslinjer fra Net Zero Asset Owner Alliance for fastsættelse af CO₂-målsætning i aktivklassen.</p>
Sociale	16. Investeringsmodtagende lande forbundet med krænkelser af sociale rettigheder	Antallet af investeringsmodtagende lande forbundet med krænkelser af sociale rettigheder (absolut tal og relativt talt divideret med alle investeringsmodtagende lande) som omhandlet i internationale traktater og konventioner, FN's principper og i givet fald national lovgivning	Antal: 1 Andel: 0,12%	N/A	N/A	<p>Investeringen kan henføres til statsobligationer udstedt af den Venezuelanske stat, som ikke kan afhændes grundet restriktioner på handel med værdipapiret som følge af amerikanske sanktioner.</p> <p>Indikatoren påvirkes af nye eksklusionskriterier vedtaget i 2022 og implementet i 1. kvartal 2023. Kriterierne omfatter:</p>

						<ul style="list-style-type: none"> • lande på EU's liste over ikke-samarbejdsvillige skattejurisdiktioner. • lande omfattet af en eller flere EU-sanktioner (alle sanktionstyper indgår). • lande, som ikke vurderes at efterleve minimumsstandarder for god forvaltnings-skik og regeringsførelse.
--	--	--	--	--	--	--

Indikatorer for investeringer i fast ejendom

Indikator for negativ indvirkning på bæredygtighed	Parameter	Indvirkning år 2022	Indvirkning år 2021	Forklaring	Trufne foranstaltninger og planlagte foranstaltninger og mål fastsat for den næste referencerperiode	
Fossile brændstoffer	17. Eksponering for fossile brændstoffer via fast ejendom	Andel af investeringer i fast ejendom, der er involveret i udvinding, oplagring, transport eller fremstilling af fossile brændstoffer	0%	N/A	N/A	Lægernes Pension forventer og ønsker ikke at have eksponering til fossile brændstoffer i ejendomsporteføljen, men afventer yderligere afklaring af hvordan indikatoren skal opgøres.
Energieffektivitet	18. Eksponering for energi-ineffektiv fast ejendom	Andel af investeringer i energi-ineffektiv fast ejendom	72,73%	N/A	N/A	Den danske ejendomsporteføje består overvejende af ældre ejendomme, som typisk har lavere energi-effektivitet. Størstedelen af den energi-ineffektive

						<p>eksponering har energimærke C.</p> <p>Indikatoren påvirkes af de to målsætninger for danske ejendomme:</p> <ul style="list-style-type: none"> • CO₂-målsætning • Målsætning om at reducere andelen af energiineffektive ejendomme. <p>Målsætninger ventes realiseret via renoveringer og/eller frasalg af ældre ejendomme og nybyggeri over de kommende år.</p>
--	--	--	--	--	--	---

Beskrivelse af politikker for identifikation og prioritering af de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer

I henhold til Lægernes Pensions politik for bæredygtighed prioriteres følgende temaer i forhold til at modvirke investeringers negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer:

- Klima
- Menneskerettigheder
- Arbejdstagerrettigheder
- Miljø
- Korruption
- Kontroversielle våben
- God regeringsførelse
- Ansvarlig skat

Politikken beskriver de konkrete bæredygtighedsfaktorer som prioriteres og hvordan disse er integreret i investeringspolitikken. Bæredygtighedsfaktorer er prioriteret ud fra følgende hensyn:

- Ønsker blandt medlemmer af Lægernes Pension.
- Relevans for bæredygtighedsmålsætninger på klimaområdet.
- Relevans for måling af bæredygtighedsrisici.
- Formelle restriktioner i investeringspolitikken i form af eksklusionskriterier.
- Muligheden for at kunne implementere hensynene i investeringspolitikken i form af redskaber til at sikre efterlevelse.
- Adgang til relevante og tilstrækkelige data til måling af efterlevelse.
- Mulighed for brug af objektive indikatorer, som mindsker behovet for skønsmæssige vurderinger og risikoen for upræcise og/eller mangelfulde data.

-
- Muligheden for at kunne implementere hensynene på tværs af relevante dele af investeringsporteføljen.

Den seneste version af Lægernes Pensions politik for bæredygtighed er godkendt af bestyrelsen d. 12. december 2022.

Politikken forelægges bestyrelsen mindst én gang årligt. Politikens implementering er forankret i Lægernes Pensions komité for bæredygtige investeringer, som påser efterlevelse af politikken og indstiller ændringer af politikken til bestyrelsen.

Lægernes Pension integrerer en række bæredygtighedsfaktorer i investeringspolitikken med henblik på at imødegå udvalgte negative bæredygtighedsvirkninger. For alle bæredygtighedsfaktorer er der knyttet bæredygtighedsindikatorer til at måle negative indvirkninger af investeringer.

Politikker for aktivt ejerskab

Lægernes Pensions politik for bæredygtighed omfatter en politik for aktivt ejerskab. Det aktive ejerskab består af tre elementer, som alle har til hensigt at mindske negative bæredygtighedsvirkninger:

- Overvågning af investeringsporteføljen.
- Dialog med relevante selskaber.
- Udøvelse af stemmerettigheder.

Hertil mindskes negative bæredygtighedsvirkninger via tiltag i Lægernes Pensions politik for integration af bæredygtighedsrisici. Det gælder følgende tre elementer:

- Eksklusionskriterier for selskabers involvering i fossil energi.
- CO₂-målsætninger
- Brug af klimabenchmarks og andre bæredygtighedsrelaterede-benchmarks.

Uddybende information om hvordan de beskrevne elementer er integreret i investeringspolitikken kan findes i politik for bæredygtighed og præ-kontraktuel information for koncernens investeringsprodukter kategoriseret i henhold til artikel 8 i forordningen om bæredygtighedsrelaterede oplysninger i sektoren for finansielle tjenesteydelser.

For visse indikatorer anvendes eksklusioner, som det primære eller eneste redskab til at reducere negative bæredygtighedsvirkninger. Det gælder for nedenstående hhv. obligatoriske og frivillige indikatorer.

Obligatoriske indikatorer under skema 1:

- Indikator 4: Investeringer i virksomheder, der er aktive i sektoren for fossile brændstoffer.
- Indikator 10: Investeringer i virksomheder, der har været involveret i overtrædelser af FN's Global Compact-principper eller OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder.
- Indikator 14: Investeringer i virksomheder, der er involveret i fremstilling eller salg af kontroversielle våben.
- Indikator 16: Investeringer i lande forbundet med krænkelse af sociale rettigheder.

Frivillige indikatorer under skema 3:

- Indikator 22: Investeringer i jurisdiktioner på EU-listen over ikkesamarbejdsvillige skattejurisdiktioner.

CO₂-målsætninger, brug af klimabenchmarks og andre bæredygtighedsrelaterede-benchmarks, selskabsdialoger og udøvelse af stemmerettigheder supplerer brugen af eksklusioner for nedenstående hhv. obligatoriske og frivillige bæredygtighedsindikatorer.

Obligatoriske indikatorer under skema 1:

- Indikator 1-4: Virksomheders CO₂-emissioner, investeringsporteføljens CO₂-aftryk og CO₂-intensitet, samt investeringer i virksomheder, der er aktive i sektoren for fossile brændstoffer.
- Indikator 10: Investeringer i virksomheder, der har været involveret i overtrædelser af FN's Global Compact-principper eller OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder.
- Indikator 15: Investeringsmodtagende landes drivhusgasemissionsintensitet.
- Indikator 18: Eksponering for energiineffektiv fast ejendom.

Frivillige indikatorer under skema 2:

- Indikator 4: Investeringer i virksomheder uden initiativer til reduktion af CO₂-emissioner.
- Indikator 17: Andel af obligationer, der ikke er udstedt i henhold til EU-lovgivningen om miljømæssigt bæredygtige obligationer
- Indikator 18: Drivhusgasemissioner.

For følgende indikator imødegås bæredygtighedsvirkninger primært via udøvelse af stemmerettigheder, hvor stemmeafgivning sker med henblik på at efterleve internationalt anerkendte vejledninger, principper og aftaler vedrørende god selskabsledelse og bæredygtighed.

Obligatorisk indikatorer under skema 1:

- Indikator 13: Kønsdiversitet i bestyrelsen.

Det er forventningen, at arbejdet med at imødegå de vigtigste negative bæredygtighedsvirkninger styrkes i takt med øget datamodenhed og bedre forståelse af indikatorer blandt samarbejdspartnere. Lægernes Pension vil løbende evaluere mulighederne for at integrere de resterende obligatoriske bæredygtighedsindikatorer og relevante frivillige indikatorer i investeringspolitikken.

Henvisninger til internationale standarder

Lægernes Pensions politik for bæredygtighed er formuleret med henblik på at efterleve en række anerkendte internationale standarder, konventioner og retningslinjer. Anvendte standarder i relation til prioriterede negative bæredygtighedsvirkninger og tilhørende indikatorer er uddybet nedenfor.

Obligatoriske indikatorer under skema 1:

Bæredygtighedsindikator	International standard	Beskrivelse af anvendt indikator
1-3	Paris-aftalen	CO ₂ -målsætninger er i tråd med retningslinjer fra Net Zero Asset Owner Alliance initiativet foreløbigt alene implementeret for virksomheders scope 1 og 2-emissioner, da datakvalitet og -dækning for scope 3-emissioner fortsat vurderes utilstrækkelig. Scope 3-emissioner monitoreres og ventes indarbejdet i kommende målsætninger dækkende investeringsmodtagende virksomheder. I opgørelsen indgår rapporterede og estimerede data fra MSCI, hvor rapporterede data har forrang. Opgørelsen af særligt scope 3-emissioner er behæftet

		med betydelig usikkerhed grundet høj andel af estimerede data og varierende kvalitet af rapporterede data.
4	Paris-aftalen	Opgørelsen baseres på MSCI's metode herfor, hvorefter selskaber med følgende aktiviteter er inkluderet: <ul style="list-style-type: none"> • Omsætning fra produktion af olie eller gas • Omsætning fra handel med olie eller gas • Omsætning fra produktion af termisk/metallurgisk kul • Involvering i distribution af termisk/metallurgisk kul • Involvering i lagring af metallurgisk kul • Ejerskab af metallurgisk kulreserver
10	FN's Global Compact Principper og OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder ²	Brud på internationale standarder kan ikke opgøres objektivt. Indikatoren er baseret på MSCI's metode for brud på retningslinjerne. Indikatoren er beregnet som andel af virksomheder, som vurderes at være vedvarende involveret i et eller flere alvorlige brud på retningslinjerne og herigennem opnår en score på 0 og et "rødt flag" for involvering. Tre faktorer indgår i vurderingen, hhv. alvorligheden af kontroversen, typen af involvering og status for virksomhedens håndtering af kontroversen. Forskellige dataudbydere anvender forskellige metoder for vurdering af selskabers involvering i normbrud. I fraværet af objektive og fælles kriterier for indikatoren er der usikkerheder knyttet til opgørelsesmetoden.
13	ILO konvention om forskelsbehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv	Indikatoren er opgjort som andelen af kvindelige bestyrelsesmedlemmer pba. rapporterede data fra virksomheder indsamlet af MSCI.
14	FN's konvention om forbud mod udvikling, fremstilling, oplagring og anvendelse af kemiske våben og sådanne våbens anvendelse FN's konvention om forbud mod udvikling, fremstilling og oplagring af bakteriologiske (biologiske) våben og toksinvåben samt om disse våbens tilintetgørelse FN's konvention mod klyngeammunition. FN's konvention om forbud mod brug, lagring, produktion og distribution af antipersonelle miner og destruktion af disse.	Indikatoren er baseret på MSCI's metode for vurdering af selskabers involvering i de nævnte våbentyper. Virksomheder vurderes i henhold hertil at være involveret i tilfælde af ejerskab, produktion eller investeringer i de nævnte våbentyper. Forskellige dataudbydere anvender forskellige definitioner af og data for selskabers involvering i de nævnte våbentyper. Der vil derfor være usikkerheder knyttet til opgørelsesmetoden.

² 2011-versionen.

15	Paris-aftalen	Indikatoren er baseret på data indsamlet af MSCI pba. af landes CO ₂ -emisio- ner i henhold til Kyoto-protokollens definitioner og data om bruttonationalpro- dukt og valutakurser opgjort af Verdensbanken.
16	FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder	Brud på menneskerettigheder og tilsvarende internationale standarder kan ikke opgøres objektivt. Indikatoren er opgjort som lande, der er underlagt en eller flere EU-sanktioner. Lande, hvor enheder eller personer er omfattet af våben- embargoer, finansielle restriktioner og/eller restriktioner for indrejse til EU-landene indgår i opgørelsen. Sanktioner udstedt af EU har bl.a. til hensigt at støtte demokratiet, retsstaten, menneskerettighederne og folkerettens principper. Det er dermed udtryk for en politisk vurdering af hvad EU-landene vil acceptere, når det kommer til den sociale og politiske udvikling i verdens lande. Opgørelsen afspejler denne vurdering. Andre aktører kan have vurderinger, som adskiller sig herfra, og dermed nå frem til andre resultater for indikatoren.
18	Paris-aftalen	Opgørelsen dækker investeringer i fast ejendom placeret i Danmark og er op- gjort på baggrund af energimærkeoplysninger fra Lægernes Pensions forval- tere.

Frivillige indikatorer under skema 2:

Bæredygtighedsindikator	International standard	Beskrivelse af anvendt indikator
4	Paris-aftalen	Opgørelsen er baseret på en vurdering af hvorvidt virksomheders klimaplaner vurderes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning. Vur- deringen beror på om selskabets fremtidige udledninger er i overensstemmelse med et CO ₂ -budget, som sikrer en maksimal temperaturstigning på under 2°C. MSCI's metode anvendes som grundlag for vurderingen og selskaber med en temperatur over 2°C indgår i opgørelsen. Opgørelsen er baseret på en nyere metode udviklet af MSCI, som bl.a. beror på estimering af selskabers fremtidige CO ₂ -budgetter og CO ₂ -udledninger. Opgø- relsen er derfor behæftet med betydelig usikkerhed i relation til anvendte data og metoden er desuden genstand for løbende revisioner.
17	Paris-aftalen	EU's grønne obligationsstandard er endnu ikke endeligt implementeret. Opgø- relsen af grønne obligationsudstedelser tager istedet afsæt i Bloombergs me- tode baseret på Green Bond Principles fastlagt af International Capital Markets Association.
18	Paris-aftalen	Indikatoren er baseret på beregnede scope 2-emisio- ner baseret på forvalteres oplysninger om ejendommens energimærker. Der arbejdes på at indhente data

		for det faktiske energiforbrug til brug for opgørelse af scope 2-emissioner fremadrettet.
--	--	---

Frivillige indikatorer under skema 3:

Bæredygtighedsindikator	International standard	Beskrivelse af anvendt indikator
22	OECD's retningslinjer mod udhuling af skattegrundlaget og overførsel af overskud og EU's direktiver til bekæmpelse af skatteundgåelse	Opgørelsen er baseret på lande som ved udgangen af referenceperioden er opført på EU-listen over ikkesamarbejdsvillige skattejurisdiktioner.

Tilpasning til Paris-aftalens mål

Lægernes Pensions investeringspolitik indrettes så den efterlever Paris-aftalens målsætning om opvarmning på 1,5°C sammenlignet med det før-industrielle niveau, hvilket kræver balance mellem menneskabte udledninger og CO₂-optag fra atmosfæren i 2050. Lægernes Pension har som led heri forpligtet sig til at opnå en CO₂-neutral portefølje senest i 2050 via medlemskab af FN-initiativet Net Zero Asset Owner Alliance.

Net Zero Asset Owner Alliance fastsætter retningslinjer med henblik på at tilpasse investeringer til Paris-aftalens mål. Retningslinjerne afspejler den nyeste og bedste viden om hvordan Paris-aftalens mål kan integreres i investeringer. Der er foreløbigt fastsat følgende CO₂-målsætninger i regi af initiativet:

- Børsnoterede aktier: CO₂æ pr. mio.kr. investeret reduceres med -25% relativt til 2019-niveauet.
- Børsnoterede virksomhedsobligationer: CO₂æ pr. mio.kr. investeret reduceres med -30% relativt til 2019-niveauet.
- Danske ejendomme: CO₂æ pr. ejet kvadratmeter reduceres med -55% relativt til 2019-niveauet.

Hertil har Lægernes Pension integreret tiltag i investeringspolitikken, som sikrer efterlevelse af initiativets retningslinjer for investeringer i fossil energi. Lægernes Pension har desuden fastsat en grøn investeringsmålsætning, hvorefter grønne investeringer skal udgøre 15 pct. af pensionskassens samlede investeringer i 2030. Definitionen af grønne investeringer baseres på EU-klassificeringssystemets definition af miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter.

Klimarisici i form af fysiske risici afledt af klimaforandringer og transitionsrisici afledt af omstillingen til en lavemissionsøkonomi er identificeret som en bæredygtighedsrisiko for investeringsporteføljen. Identifikation, monitorering og måling af klimarisici foretages som led i pensionskassens årlige vurdering af egen risiko og solvens. Til brug herfor anvendes klimascenario-værktøjet Climate-Value-at-Risk udviklet af MSCI, som estimerer den finansielle risiko knyttet til klimarisici i relation til investeringers nuværende markedsværdi.

Historisk sammenligning

Erklæringen omfatter referenceperioden fra den 1. januar til den 31. december 2022. Det er første gang erklæringen udarbejdes og den indeholder derfor ikke data for 2021 eller en historisk sammenligning. "N/A" fremgår derfor af erklæringens felter herom.

Andre indikatorer for de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer

Skema 2 Supplerende klimarelaterede og andre miljørelaterede indikatorer

Indikatorer for investeringer i investeringsmodtagende virksomheder

Indikator for negativ indvirkning på bæredygtighed	Parameter	Indvirkning år 2022	Indvirkning år 2021	Forklaring	Trufne foranstaltninger og planlagte foranstaltninger og mål fastsat for den næste referencerperiode	
Emissioner	4. Investeringer i virksomheder uden initiativer til reduktion af CO ₂ -emissioner	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder uden initiativer til reduktion af CO ₂ -emissioner med henblik på tilpasning til Parisaftalen	28,29%	N/A	N/A	<p>Indikatorerne påvirkes af følgende foranstaltninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> Selskabers vægt i det anvendte aktiebenchmark er baseret på en "Low Carbon Transition Score", som bl.a. inddrager data om selskabers CO₂-reduktionsmål. Bæredygtighedsintegration i det anvendte virksomhedsobligationsbenchmark inddrager tilsvarende data om selskabers CO₂-reduktionsmål.

Indikatorer for investeringer i stater og supranationale organisationer

Indikator for negativ indvirkning på bæredygtighed	Parameter	Indvirkning år 2022	Indvirkning år 2021	Forklaring	Trufne foranstaltninger og planlagte foranstaltninger og mål fastsat for den næste referencerperiode	
Grønne værdipapirer	17. Andel af obligationer, der ikke er udstedt i henhold til EU-lovgivningen om miljømæssigt bæredygtige obligationer	Andel af obligationer, der ikke er udstedt i henhold til EU-lovgivningen om miljømæssigt bæredygtige obligationer	99,87%	N/A	N/A	<p>Indikatorerne påvirkes af at der for dele af investeringerne i statsobligationer udstedt af emerging markets lande anvendes et benchmark, hvor vægten af grønne obligationsudstedelser øges relativt til øvrige obligationsudstedelser i benchmarket.</p> <p>Statsobligationsporteføljen har en betydelig vægt af investeringer i et afgrænset antal OECD-lande, hvor omfanget af grønne statsobligationsudstedelser er meget begrænset.</p> <p>EU-lovgivningen om miljømæssigt bæredygtige obligationer er fortsat under implementering. Grønne obligationsudstedelser opgøres derfor med afsæt i Bloombergs metode baseret på Green Bond Principles fastlagt af International Capital Markets Association.</p>

Indikatorer for investeringer i fast ejendom

Indikator for negativ indvirkning på bæredygtighed	Parameter	Indvirkning år 2022	Indvirkning år 2021	Forklaring	Trufne foranstaltninger og planlagte foranstaltninger og mål fastsat for den næste referencerperiode	
Drivhusgasemissioner	18. Drivhusgasemissioner	Anvendelsesområde 1-drivhusgasemissioner genereret af fast ejendom	N/A	N/A	N/A	Lægernes Pension forventer at kunne indsamle data for indikatoren i næste referencerperiode.
		Anvendelsesområde 2-drivhusgasemissioner genereret af fast ejendom	730,8 ton	N/A	N/A	Indikatoren påvirkes af de to målsætninger for danske ejendomme: <ul style="list-style-type: none"> • CO₂-målsætning • Målsætning om at reducere andelen af energiineffektive ejendomme.
		Anvendelsesområde 3-drivhusgasemissioner genereret af fast ejendom	N/A	N/A	N/A	Lægernes Pension forventer at kunne indsamle data for indikatoren for nybyggede ejendomme i næste referenceperiode.
		Samlede drivhusgasemissioner genereret af fast ejendom	N/A	N/A	N/A	Indikatoren påvirkes af CO ₂ -målsætningen for danske ejendomme, som er fastsat som anvendelsesområde 2-drivhusgasemissioner pr. ejet kvadratmeter.

Skema 3

Supplerende indikatorer vedrørende sociale og personalemæssige spørgsmål samt respekt for menneskerettighederne og bekæmpelse af korrupsion og bestikkelse

Indikatorer for investeringer i stater og supranationale organisationer

Indikator for negativ indvirkning på bæredygtighed		Parameter	Indvirkning år 2022	Indvirkning år 2021	Forklaring	Trufne foranstaltninger og planlagte foranstaltninger og mål fastsat for den næste referencerperiode
Forvaltningsskik	22. Ikkesamarbejdsvillige skattejurisdiktioner	Investeringer i jurisdiktioner på EU-listen over ikkesamarbejdsvillige skattejurisdiktioner	0,06%	N/A	N/A	<p>Investeringer kan henføres til to statsobligationer udstedt af Bahamas, som i oktober 2022 blev opført på EU's liste over ikke-samarbejdsvillige skattejurisdiktioner. Disse er frasolgt i 1. kvartal 2023 i tråd med eksklusionskriterierne i bæredygtighedspolitikken.</p> <p>Indikatoren påvirkes af nye eksklusionskriterier vedtaget i 2022 og implementet i 1. kvartal 2023. Kriterierne omfatter bl.a. lande opført på EU's liste over ikke-samarbejdsvillige skattejurisdiktioner.</p>

Lægernes Pension – pensionskassen for læger
Cvr.nr. 24 26 04 02
Dirch Passers Allé 76
DK-2000 Frederiksberg
+45 33 12 21 41
pension@lpb.dk
www.lpb.dk